

ת"פ 55372/10/17 - מדינת ישראל נגד א"מ

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 55372-10-17 מדינת ישראל נ' א"מ

בפני
בעניין: כבוד השופט עמי קובו
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
א"מ

הנאשמים

ב"כ המאשימה: עו"ד אביטל פינק

ב"כ הנאשם: עו"ד ענת יערי

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן בתיק העיקרי בעבירה של **ניסיון הצתה** לפי סעיף 448 (א) רישא בחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**החוק**") בצירוף סעיף 25 לחוק.
הנאשם צירף ארבעה תיקים נוספים (להלן: "**תיקי הצירוף**") מבית המשפט לנוער בנתניה והורשע בהתאם להודאתו בעובדות כתבי האישום בעבירות הבאות:
(1) בת"פ 9441-01-18:
א. **איומים**, עבירה לפי סעיף 192 לחוק.
ב. **היזק לרכוש במזיד**, עבירה לפי סעיף 452 לחוק.
(2) בת"פ 23560-04-17:
א. **החזקת סמים שלא לצריכה עצמית**, עבירה לפי סעיף 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973.
(3) בת"פ 49289-04-17:
א. **פריצה לרכב בכוונה לגנוב**, עבירה לפי סעיף 413 וסיפה לחוק ביחד עם סעיף 29(א) לחוק.
ב. **גניבה מרכב**, עבירה לפי סעיף 413ד(א) לחוק ביחד עם סעיף 29(א) לחוק.
(4) בת"פ 27237-08-16:

א. **גניבה**, עבירה לפי סעיף 384 ביחד עם סעיף 29(א) לחוק.

2. על-פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, בתיק העיקרי, לנאשם ולמתלון היכרות קודמות וקיים ביניהם סכסוך. **בעקבות הסכסוך, גמלה בליבו של הנאשם החלטה להצית אופנוע שברשות המתלון.** ביום 3.10.17 לאחר חצות, הגיע הנאשם לתחנת דלק בנתניה ביחד עם אחר. הנאשם והאחר רכשו, כל אחד בנפרד, בקבוקי שתיה מחנות נוחות שבתחנת הדלק. כמו כן רכש הנאשם בקבוק זכוכית ודלק במיכל. הנאשם רוקן את בקבוק הזכוכית, מילא אותו בדלק שאותו רכש ותחב חתיכה של נייר בצווארו של הבקבוק (להלן: "**בקבוק התבערה**"). בהמשך, בסמוך לשעה 01:00 לפנות בוקר, נשא הנאשם עמו את בקבוק התבערה והגיע לביתו של המתלון בנתניה ביחד עם אדם נוסף, כששניהם רעולי פנים. הנאשם ואותו אדם עמדו בסמוך לבית, כאשר בכניסה למקום חנה אופנוע שבבעלות המתלון. **הנאשם הדליק את בקבוק התבערה באמצעות מצית, השליכו לעבר ביתו של המתלון ונמלט מהמקום בריצה. בעקבות כך, התנפץ בקבוק התבערה על המדרכה בסמוך לגדר ביתו של המתלון וגרם להתלקחות שריפה במקום.** אחיו של המתלון המתגורר במקום, שמע את קול הנפץ, יצא מהבית וכיבה את השריפה באמצעות צינור מים. בעקבות מעשיו של הנאשם נגרמו סימני פיה שחורים על המדרכה ובגדר הבית.

3. על פי המתואר בכתב האישום המתוקן **בת"פ 9441-01-18**, ביום 26.6.17 בשעת בוקר התגלע ויכוח בין הנאשם לאחותו בביתם בנתניה, וזאת על רקע החברים עמם היא מתרועעת. הנאשם גידף את אחותו, **ואמר לה שיהרוג את ידידה.** בהמשך לכך **נטל הנאשם צלחת מהמטבח, זרק אותה לכיוון אחותו והחל לבעוט ולתת אגרופים לקיר.** כתוצאה ממעשיו נגרמו מספר חורים בקיר.

4. על פי המתואר בכתב האישום **בת"פ 23560-01-18**, ביום 12.7.17 בשעת לילה הגיעו שוטרים, במסגרת צו חיפוש, לחדר בו התאכסן הנאשם בבית מלון בנתניה. במהלך החיפוש נמצא כי הנאשם החזיק בתוך ארון **תיק שהכיל 32 שקיות קטנות ובהן סם מסוג קנאביס במשקל כולל של 30.92 ג' נטו וכן 2 משקלים אלקטרוניים ו-3 טלפונים ניידים.**

5. על פי המתואר בכתב האישום **בת"פ 49289-04-17**, ביום 28.11.16 בשעת חצות, **התפרץ הנאשם בצוואת עם אחרים למונית** שחנתה בנתניה, בכך שפתחו את דלת הנהג ונכנסו לרכב. בנסיבות אלה, **גנבו הנאשם והאחרים תיק שהכיל 2,000 ₪ במזומן, מסמכים אישיים ו-2 פנקסי צ'קים.**

6. על פי המתואר בכתב האישום **בת"פ 27237-08-16**, ביום 9.5.16 בשעת לילה נכנס הנאשם ונאשם נוסף לחדר מדרגות בבניין מגורים בנתניה, **נטלו אופניים חשמליים ותיק גב.**

7. הצדדים הגיעו להסדר דיוני, שעל פיו הנאשם הורשע בכתב האישום המתוקן והופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן. לא הייתה הסכמה בין הצדדים לעניין העונש. למען הסר ספק המעשים בתיק העיקרי בוצעו בעת שהנאשם היה בגיר, ואילו המעשים בתיקים המצורפים בוצעו בעת שהנאשם היה קטין.

תסקירי שירות המבחן

8. על פי תסקירי שירות המבחן, הנאשם כבן 19, טרם מעצרו בתיק זה, היה נעדר מסגרת והתגורר לסירוגין בבית אמו ובחלק מהזמן היה דר רחוב. גדל במשפחה בעלת רקע מורכב, אביו ממוצא בדואי

ואמו ממוצא רוסי. הוריו התגרשו כשהיה תינוק. אביו מתגורר בדרום הארץ, ואינו מקיים קשר עם הנאשם לאורך השנים. בילדותו התגורר עם אמו בעיר טירה, סבל מדחיה חברתית על רקע מוצאה הרוסי של אמו, באופן שהשפיע על תפקודו במסגרות החינוכיות. בהמשך המשפחה עברה להתגורר בנתניה. מערכת היחסים של הנאשם ואמו בעייתית ומורכבת, אשר אופיינה במתח וקונפליקטים, עד לעזיבתו את הבית בתקופה שקדמה למעצרו ולמגוריו ברחוב. להתרשמות שירות המבחן הנאשם נעדר מקורות תמיכה והוא מתמודד לאורך השנים עם בלבול ביחס לזהותו ומחוסר יציבות במגורים ובמסגרות לימודיות. מגיל צעיר סבל הנאשם מבעיות רגשיות מהותיות, כשבשנת 2014 אובחן כלוקה בתסמונת טורט. במסגרת אותו אבחון נמצא שהתסמונת שבה לוקה בשילוב עם הרקע המשפחתי והחברתי המורכב, הובילה להיווצרותה של הפרעת התנהגות המאופיינת בין היתר בקושי בשליטה ובוויסות רגשי והתנהגותי בעיקר במצבי לחץ, תסכול ומצוקה. בסמוך לאחר ביצוע העבירות, פנה הנאשם בסיוע אמו לבדיקה פסיכיאטרית והומלץ אז על טיפול תרופתי. הנאשם נטל את הטיפול לפרק זמן קצר והפסיקו על דעתו. בהמלצת הפסיכיאטרית, פנה לקבלת טיפול רגשי. הנאשם טופל במסגרת "המכון לטיפול בהפרעות התנהגות", כשהטיפול בו התמקד סביב ניצול יכולת כישורי חיים וכן סביב שליטה בכעסים. חרף קשייו המתוארים, הצליח הנאשם לסיים 12 שנות לימוד. ביחסו לעבירה, הנאשם קיבל אחריות על התנהגותו והביע חרטה, מסר כי הכיר את המתלונן בתיק העיקרי, אשר נהג להציק לו ולהשפילו. על רקע המתואר צבר תחושות כעס כלפיו, שאותן התקשה לווסת. כיום מבין את הפסול והחומרה שבמעשיו, מאז ניתק את קשריו עם המתלונן ולתפיסתו, הוא בעל יכולת להתמודד עם מצבים דומים באופן מקדם. בהערכת סיכון שערך שירות המבחן בחודש ספטמבר 2018 נמצא כי רמת הסיכון להישנות ביצוע עבירות אלימות היא בינונית וכי תוצאותיה של התנהגות כזו צפויה להיות ברמה בינונית אף היא. כגורמי סיכון התייחס שירות המבחן לחומרת העבירה בה הורשע, התרשמות גורמי הטיפול ממטענים רגשיים שלא עובדו הקשורים לתחושות תסכול והדרה כשהוא צובר כעסים הבאים לידי ביטוי בהתנהגות שולית. כמו כן התייחס שירות המבחן לגורמי התמיכה החלשים שסביבו, חווית תלישות, היעדר מסגרת מארגנת ומייצבת שיש בה להציב בפניו גבולות ברורים וכן להערכה כי אם לא יגויס לצבא כפי שמעוניין כיום, תחול גרסיה במצבו. כגורמים מפחיתי סיכון התייחס שירות המבחן לנכונות שמבטא לעריכת שינוי בחייו והשתלבותו במכינה הקדם צבאית, הכרה בבעייתיות שבהתנהלותו והבעת החרטה, כמו גם את ההתרשמות כי חווה את ההליכים המתנהלים כנגדו כגורם מרתיע.

בחודש אוגוסט 2018 שולב הנאשם במכינה קדם צבאית "אשר רוח בו" במצפה רמון כחלופת מעצר. הנאשם שהה במסגרת זו עד ליום 7.3.19 וסיימה בהצלחה. חוות הדעת על אודותיו לימדה כי בתחילת שהייתו במסגרת בלט פער בינו לבין יתר החניכים נוכח התנהגות מופנמת וחולשה פיזית כשההתרשמות הייתה כי חווה בלבול בזהות על רקע היות אביו ממוצא ערבי כשחלק מחייו התגורר והתחנך במוסדות ערביים ובחלק במסגרות יהודיות, כשחווה דחייה ועלבון משני הצדדים. במהלך שהותו במכינה, הנאשם הצליח בהדרגה לבטא את רגשותיו ולתת אמון בסביבה. כן בלטו יכולותיו ביצירת קשר עם גורמים בתוך ומחוץ למכינה כמו גם יכולות מנהיגות וניכר כי עבר כברת דרך משמעותית במסגרת זו שאותה סיים בהצלחה. במהלך שהותו במסגרת התנהגותו הייתה חיובית, ללא אירועים חריגים כשבדיקות שתן שמסר במקום הצביעו על ניקיונו מסמים. הערכת ראש המכינה הנה כי הנאשם ראוי להתגייס לצבא וכי עליו לעבור סווג בטחוני לשם כך. לאחר מכן ואם ההליך המשפטי הנוכחי יסתיים באופן שיאפשר גיוסו לצבא, יתגייס במסגרת מקא"מ (קידום אוכלוסיות מיוחדות) בחודש יולי שנה זו. לאחר סיום המכינה, ועל רקע רצונו של הנאשם להשתייך למקום התאפשר לו להמשיך ולהתגורר במסגרת.

הנאשם ביטא שביעות רצון מההליך שעבר במסגרת המכינה, חש התבגרות וחיזוק בטחונו העצמי, השתלב

לאחרונה במסעדה במצפה רמון ושב והביע חרטה על התנהגותו בעבירה. בניגוד לעבר כיום מצליח לחשוב בתבונה על האפשרות שלא יגויס לצבא על אף מאמציו. לאור הדרך השיקומית המשמעותית שעבר הנאשם, הצטמצם הסיכון להישנות ביצוע עבירות ושירות המבחן המליץ על הטלת עונש של צו מבחן וצו של"צ בהיקף של 400 שעות.

ראיות לעונש:

9. **מר מושיק וולף**, מנהל מכינת "אשר רוח בו" - תאר בעדותו את מסגרת המכינה כמיועדת לנוער עוברי חוק, משלבת את הפן הטיפולי לצד משמעת צבאית. במכינה קיימת אווירה של מצוינות, המועמדים עוברים תהליך ממושך של מיונים ומתוך 130 מועמדים מתקבלים 30 חניכים. המקום מספק להם תחושה שהם יכולים להגשים את עצמם, הם נפגשים עם קצינים בכירים בצבא וכן עם בוגרי המכינה אשר הצליחו לצאת ממעגל העבריינות ולהגיע להישגים בצבא. המכינה מקיימת קשר הדוק עם צה"ל ומסייעים לבוגריה להתגייס לשירות צבאי. הנאשם מגיע מרקע מורכב, בעיית זהות לצד הפרעת קשב וריכוז וחוסר ביטחון עצמי, אשר היוו את הקרקע להגעה לעבריינות. הנאשם עבר את כל הליכי המיון הקשים. היה ספק בתחילה אם יוכל לעמוד בכל המסלול, אולם במהלך התקופה בלט הנאשם ביכולותיו ובמחויבותו לקבוצה. לא היו לו עבירות משמעת, הוא בלט ביכולותיו להסתגל חברתית, קיבל תמיכה מסיבית והוא הוביל בכל השאלונים הסוציו-מטרים. יש פער משמעותי בין העבירות שביצע לבין התנהגותו בכל תקופת המכינה. חבריו למכינה התגייסו לצבא והוא נותר במקום כדי לעבוד ולממן את עצמו כשהוא תחת פיקוח ובקרה. לאחרונה חזר לנתניה ומתגורר אצל משפחה מארחת שלוותה אותו בתקופת המכינה. בלשכת הגיוס ביטלו את הפטור שניתן לנאשם (בשל מורכבות מוצאו) וכיום גיוסו מותנה בתוצאות גזר הדין ובהמלצת המכינה. לשם גיוסו נדרש כי גזר הדין לא יכלול רכיב של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח. עונש של עבודות שירות יאפשר את גיוסו, אך זה יהיה תהליך יותר קשה.
10. גב' אשירה הורביץ - עו"ס מכינת "אשר רוח בו" - הנאשם עבר כברת דרך משמעותית במכינה ויש לו עוד דרך לעבור, הוא בעל מוטיבציה לקיים מסלול חיים נורמטיבי ורצון להשתייכות. רצונו להתגייס ולעבור את כל התהליך מצביע על רצונו להשתקם. עונש של צו של"צ עדיף במקרה זה על פני עונש של עבודות שירות.
11. דוח מטעם היחידה הניורופסיכולוגית לטיפול ושיקום (סומן נ/1) מחודש פברואר 2018 המפרט את ממצאי האבחון שנערך לנאשם במהלך החודשים דצמבר 2017 ועד ינואר 2018.
12. חוות דעת מטעם מכינת "אשר רוח בו" (נ/2) מיום 27.3.19 החתומה על ידי ראש המכינה מר מושיק וולף שתיאר את הרקע ממנו הגיע הנאשם ואת התהליך שאותו עבר במסגרת המכינה.
13. מסמך מטעם מסעדה שבה עובד הנאשם (נ/3) - נושא תאריך 29.4.19 המאשר כי הנאשם עבד במסעדה בחודשים מרץ ואפריל 2019, וכי נחשב לעובד חרוץ, עומד בהצלחה בלחץ העבודה ועוזר בכל בקשה.

טיעוני הצדדים

14. לטענת ב"כ המאשימה, עו"ד אביטל פינק, העבירה שבה הורשע הנאשם טומנת בחובה פוטנציאל לפגיעה בחיי אדם ובשלום הציבור, זאת מעבר לפגיעה ברכוש. ככלל מתחם העונש לו עותרת המאשימה בעבירות מסוג זה מתחיל ב- 15 חודשי מאסר בפועל. יחד עם זאת, המאשימה ערה לדרך

השיקומית המשמעותית שאותה עבר הנאשם כפי שתוארה בתסקירים שהוגשו בעניינו ובאמצעות העדים לעונש שנשמעו בדיון. ברור לחלוטין שהנאשם עומד בקריטריונים לחריגה מהמתחם מטעמי שיקום. גם בשל הדרך המרשימה שעבר וגם בשל נסיבות חייו הקשות. הנאשם נעדר עבר פלילי. למרות האמור, סבורה המאשימה שחריגה מהמתחם עד כדי עונש שאינו כולל מאסר - ולו בדרך של עבודות שירות - אינה ראויה ומשדרת מסר שגוי לציבור ולנאשם עצמו. המאשימה ערה לכך שעונש מאסר בעבודות שירות עלול לעכב את גיוסו של הנאשם לצה"ל, ואולם סבורה כי מן הראוי לעתור לעונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, כאשר יש להניח שגם בצה"ל ידעו להתרשם ולהעריך את הדרך המרשימה שעשה הנאשם ולאפשר גיוסו גם לאחר ריצוי עבודות השירות. חומרת העבירה היא נקודת ההתחלה וצריכה להיות גם נקודת הסוף בתיקים מסוג זה. מכאן שהמאשימה עותרת לעונש מאסר שיכול ויבוצע בעבודות שירות לצד עונש מותנה. באשר ליתר התיקים שאותם צרף הנאשם, אין בקשה להחמיר את העונש בגינם שכן מדובר בתיקים מוקדמים להליך השיקום אותו עבר הנאשם.

15. לטענת ב"כ הנאשם, עו"ד ענת יערי, הנאשם כבן 19.5 ביצע את העבירה בחודש אוקטובר 2017 כשהיה על גבול הקטניות. הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה במשטרה, נטל אחריות והביע חרטה. כך נהג גם בארבעת התיקים שאותם צרף לאחר שהודה בביצועם בהזדמנות הראשונה. העמדה העונשית של המאשימה אינה לוקחת בחשבון שהאינטרס הציבורי כולל את שיקום העבריין ושילובו מחדש בחברה. עתירת המאשימה, לא רק שאינה מהווה חריגה ממתחם העונש ההולם, אלא גם לא לוקחת בחשבון את ההליך השיקומי יוצא הדופן שעבר הנאשם. הנאשם ביצע את העבירה בתיק הראשון שהיה גניבת אופניים ומשם הדרדר לעבירות נוספות. הוא ביצע את העבירה הנוכחית בטרם ניתן גזר דין בתיקים שנדונו בבית המשפט לנוער. אין חולק כי מדובר בעבירה חמורה. הנאשם מתאר בפני שירות המבחן כי היה מסוכסך עם המתלונן אשר נהג ללעוג לו ולהשפילו, כשבמשטרה סיפר הנאשם כי המתלונן אף הכה אותו בפני אנשים אחרים. לא נגרם כל נזק לגוף או לרכוש עקב מעשי הנאשם וכל שנגרם הוא סמני פיח על המדרכה. הנאשם ביצע את העבירה ביחד עם אחר אשר לא הוגש בעניינו כתב אישום. בגין תיק זה הנאשם בילה לראשונה בחייו בבית מעצר ושחרר בתנאים עוד בטרם הוגש כנגדו כתב אישום. תסקירי המעצר שהוגשו בעניינו היו תחילה שליליים והצביעו על סיכון במצבו ובית המשפט החליט להחמיר את תנאי שחרורו. בשל גילו עלה קושי במציאת חלופת מעצר מוסדית שכן הוא לא היה קטין כך שלא ניתן היה לשלבו במסגרות חסות הנוער ומהצד השני לא היה מעל גיל 21, ולכן מסגרות של בגירים סרבו לקבלו. במפגשו עם עו"ס שיתף הנאשם כי החלום שלו הוא גיוס לצבא ומכאן נשקלה האפשרות לשלבו במכינה. הנאשם לוקה מילדות בתסמונת טורט, מגיל 6 סבל מטיקים בפנים ומכאבי ראש וקשיים בריכוז. במסגרת ההליך הפלילי הופנה הנאשם לאבחון נוירו-פסיכולוגי ומהאבחון עלה שהתסמונת הוחמרה לאור מצבו המשפחתי של הנאשם, יכולת השליטה והוויסות הרגשי של הנאשם מוגבלת. הנאשם נולד לאב ממוצא בדואי, אמו רוסייה ממוצא יהודי ונוצרי. בגיל 3 הוריו התגרשו, כאשר את ילדותו העביר הנאשם במקלט לנשים מוכות, לאחר שאביו ריצה מאסר בגין עבירות אלימות כלפי אם הנאשם. התנאי של האב לגירושין היה שילדיו יתגוררו בטירה ובשל כך המשפחה עברה להתגורר בטירה. שם סבל מהצקות בלתי פוסקות בשל מוצאו והתסמונת ממנה סובל, עד שבכיתה ח' הצליחה המשפחה לעבור להתגורר בנתיניה. גם בנתיניה ההצקות וההשפלות שהופנו כלפיו לא פסקו. הנאשם סבל כל חייו מבחינה חברתית, בשתי החברות בהן גדל. הוא נותר ללא מודל הורי, היו קשיים עם אמו ובני משפחתו, לא היה מי שיבחין בהידרדרות שלו בעולם העברייני. למרות כל זאת, הצליח הנאשם לסיים 12 שנות לימוד. כל הנסיבות האלה הטילו ספק ביכולתו להתגייס לצבא. נעשתה פנייה למר

מושיק וולף, אשר ראין את הנאשם ובחן קבלתו למכינה, אולם מצא אותו תחילה כבלתי מתאים. הנאשם פנה שוב ושוב והתחנן לקבל הזדמנות נוספת, לא ויתר והגיע לראיון נוסף שאותו עבר בהצלחה. לכל הגורמים היה ספק באשר ליכולתו של הנאשם להצליח במסגרת זו, אך הנאשם התקבל למכינה, ולמרות הקשיים וחוסר התמיכה, הוא הצליח לעמוד בכך ולסיים את המכינה. הוא עשה כן משום שידע שזו ההזדמנות האחרונה לשנות את מסלול חייו. במסגרת המכינה הנאשם עבר סדנאות שונות, לקח חלק בעבודה חקלאית, השתתף במסע והתנדב בקהילה. לראשונה בחייו הוצבו לו גבולות והוא נענה להם. ביצע בדיקות שתן נקיות, לא היו לו הפרות וכל זה מעיד על רצונו העמוק של הנאשם לשנות את מסלול חייו. הצלחתו הגדולה היא בהתקדמות מול הליכי הגיוס לצה"ל. זהו חלומו הגדול והוא תלוי בתוצאת ההליך המשפטי. ישנם מקרים בהם בית המשפט ואף בית המשפט העליון הכיר בכך שעבודות שירות יקשו על גיוס נאשם לצה"ל והטיל צו של"צ. מבחינת הצבא, עבודות שירות הן כמו מאסר בפועל. עונש של עבודות שירות בתיק זה, אינו חורג ממדיניות הענישה הנהוגה. המאשימה טענה שיש לחרוג מטעמי שיקום, אך העתירה לעונש של עבודות שירות אינה מהווה חריגה. מדובר בעבירה של ניסיון בלבד. אף לתסמונת שבה לוקה הנאשם יש השפעה על מיקום העונש בתוך המתחם וקיימת פסיקה בנושא בעניינם של נאשמים הלוקים בתסמונת טורט. בנסיבות אלה, סבורה ב"כ הנאשם כי המתחם צריך להתחיל בצו של"צ ולא בעבודות שירות. כלל הנתונים בעניינו, עברו, גילו הצעיר ממקמים אותו בתחתית המתחם. לאור ההליך השיקומי, יש מקום לחרוג ממתחם העונש ולהטיל עליו, כפי שהמליץ שירות המבחן, צו של"צ ומאסר על תנאי. היקף השל"צ צריך להיות פחות מ-400 שעות. הנאשם העומד כיום בפני בית המשפט, אינו אותו אדם שהיה בחודש אוקטובר 2018 ואף לא קודם לכן. מדובר במי שעבר תהליך יוצא דופן, והעונש צריך לתת ביטוי לכך ולתת לו את האפשרות להתגייס לצבא. ללא גיוסו לצה"ל הנאשם עלול למצוא עצמו חוזר לאותה חברה שולית, ללא תמיכה, מבצע עבודות שירות עם חברה עבריינית וזאת בניגוד להמלצות דוח וועדת דורנר. כאשר קיים סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם, עלינו כחברה בכלל ועל בית המשפט בפרט, לתת לו את הכלים להמשיך בהליך השיקומי.

16. הנאשם הודה למערכת המשפט שאפשרה לו להיכנס למכינה ולעבור תהליך. גם אם היום היה שב לעיר מגוריו, הוא היה יודע עם מי להסתובב ועם מי להיות, ויכול להפעיל שיקול דעת. כיום הוא עובד ולא מסתבך.

דין - קביעת מתחם העונש ההולם

17. כתב האישום בתיק העיקרי מתאר אירוע אחד, ומכאן שיש לקבוע בגינו **מתחם עונש הולם אחד**. התיקים המצורפים הם תיקי בית משפט לנוער, ולכן אין מקום לקבוע מתחם בעניינם.

18. במקרה דנן, **הערכים החברתיים** אשר נפגעו הם הגנה על שלום הציבור והגנה על זכות הקניין. עבירת ההצתה אשר מבוצעת בלב שכונת מגורים פוגעת אף בתחושת הביטחון של הציבור. על חומרתה של עבירת ההצתה, ובפרט בשל פוטנציאל הפגיעה שבה, ניתן ללמוד אף מהעונש המרבי שקבע המחוקק לצידה העומד על 15 שנות מאסר. בית המשפט העליון עמד לא אחת על חומרת מעשה ההצתה והסכנה הגלומה בו. "בתי המשפט חזרו והדגישו את חומרתה היתרה של עבירת ההצתה, גם כשהיא מתייחסת לרכוש בלבד, בין היתר בשל הפוטנציאל לגרימת נזק לגוף, בבחינת אוי לגפרור שהצית להבה, שסופה ואחריתה מי ישרונה..." (ע"פ 1727/14 מימון נ' מדינת ישראל (6.1.15)).

על חומרת עבירת ההצתה עמד בית המשפט העליון בע"פ 1414/15 **מדינת ישראל נ' פדר** (15.4.15):

"עבירת ההצתה היא מהחמורות שבספר החוקים וזאת לאור הפוטנציאל ההרסני הטמון בה נוכח הסכנה הגלומה במעשה לגופו ולרכושו של אדם. בית משפט זה עמד, לא אחת, על חומרתה היתרה של העבירה שראשיתה ידוע אך כיצד תתפשט ומה יהיה היקפה, אין איש יודע, שכן מנהגה של האש להתפשט ללא שליטה, תוך שהיא זורה הרס רב בדרכה... גישתו העקבית של בית משפט זה באשר לרמת הענישה בעבירות ההצתה היא כי, ככלל, יש להתייחס בחומרה לעבירה זו ולהשית עונשי מאסר לריצוי בפועל על מבצעי העבירה באופן שיבטא את שיקולי הגמול והרתעת הרבים יחדיו".

עם זאת, בית המשפט העליון קבע בפסיקתו כי קיימת הבחנה בין מקרים שונים של עבירות הצתה בהתאם לנסיבותיהם. כך תוארו הדברים בעניין פדר לעיל:

"אף על פי כן, מעיון בפסיקה עולה כי טווחי הענישה שנקבעו בפועל בעבירות הצתה לסוגיהן אינם אחידים, הואיל ובמסגרת שיקולי הענישה על בית המשפט לתת דעתו, בין היתר, **לתוצאות המעשה, לפוטנציאל הסיכון לחיי אדם ולרכוש הגלום במעשה ההצתה, לתכנון המוקדם ולעברו הפלילי של מבצע העבירה במקרה הקונקרטי...** אולם, נראה כי במהלך השנים האחרונות מסתמנת מגמת החמרה מסוימת ברמת הענישה ובית משפט זה אף הביע דעתו לאחרונה בדבר הצורך בהחמרה שכזו לאור השיקולים שהוזכרו מעלה... יחד עם זאת, בנסיבות מיוחדות מצא בית המשפט להשית עונשים קלים יותר ממדיניות הענישה הנהוגה. זאת, מאחר וקיימת הבחנה בין הצתה אחת לאחרת ולא מן הנמנע שהעונשים שיושמו בגין אותה עבירה יהיו שונים בהתאם לשונות נסיבות ביצוע העבירה ומבצעה".

19. בבחינת **מידת הפגיעה בערך המוגן** יש להבחין בין מדרגי ביניים של חומרה בעבירת ההצתה, תוך הבחנה בין הצתה של נכס בנסיבות שאין לחשוש כי ההצתה תתפשט לרכוש אחר; הצתה של נכס שעלולה להתפשט ולפגוע ברכוש אחר; הצתה של נכס שיש בה פוטנציאל לפגיעה בגוף ובנפש; הצתה של נכס בנוכחותו הקרובה והמיידי של אדם, מה שמגביר את פוטנציאל הפגיעה בגוף ובנפש; הצתה שגרמה בפועל לפגיעה בגוף ובנפש על אף שהמצית לא התכוון לכך; והצתה בכוונה לפגוע בגוף ובנפש. מובן כי בתוך מדרגי ביניים אלה יש להבחין בין נסיבות שונות לחומרה או לקולה, כמו ערך הרכוש שהוצת או מספר האנשים שעמדו תחת סיכון של פגיעה (ע"פ 4036/13 **אמארה נ' מדינת ישראל** [5.10.14]).

בנסיבות המקרה דנן, הפגיעה היא ברף נמוך יחסית. אמנם העבירה בוצעה בסמוך לבית מגורים בו שהו דרי הבית באופן שהעמידם בסיכון, אולם מדובר בניסיון להצתה שבו לא נגרם נזק ממשי, למעט סימני פח שחורים על המדרכה ובגדר הבית.

20. עבירת הניסיון מעצם טיבעה אינה מביאה לנזק אשר נגרם בעבירה המושלמת. בעניין זה יפים דבריו של כב' השופט ס' ג'וראן בע"פ 2588/15 **ארונוב נ' מדינת ישראל** (8.6.15):

"בית המשפט נתן משקל רב לחומרה המיוחדת בפסיקה לעבירת ההצתה, ואין נפקא מינה כי המערער הורשע בעבירת הניסיון לעבירה זו. מושכלות יסוד הן כי ההבדל בין עבירת הניסיון לעבירה המושלמת הוא חסר בהשלמת היסוד העובדתי. אולם, על אף חסר זה, המחוקק קבע בסעיף 34 לחוק, כי כל דין החל על הביצוע העיקרי של העבירה המושלמת, חל גם על ניסיון. אם כן, מן הראוי שבית המשפט ישקול את החומרה שמייחסים לעבירה מסוימת, עת קובעים את עונשו של אדם אשר

הורשע אך בניסיון לבצע את אותה עבירה".

בכל הנוגע לקביעת המתחם בעבירת הניסיון יש לתת את הדעת מחד גיסא לקביעת המחוקק שלפיה העונש המרבי בגין עבירת ניסיון זהה לעבירה המושלמת, ומאידך גיסא יש לתת את הדעת לכך שעל פי העיקרון המנחה בענישה שהוא עקרון הלימה, יש להעניק משקל אף לתוצאה שנגרמה (או שלא נגרמה) בפועל (ראו דברי כב' השופט נ' הנדל בע"פ 4876/15 פלוני נ' מדינת ישראל (3.12.15)). כלומר, בקביעת המתחם - במסגרת הנסיבות הקשורות לעבירה - יש לתת את הדעת הן לנזק שנגרם והן לנזק הפוטנציאלי. בעבירת הניסיון - מעצם טבעה - לא נגרם אותו נזק אשר נגרם בעבירה המושלמת, אך קיים פוטנציאל לגרימת הנזק. לפיכך, בעת קביעת המתחם יש להתייחס לכך בהתאם.

21. במסגרת **הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה** (סעיף 40 ט' לחוק), יש לתת את הדעת לכך שלעבירה קדם תכנון. הנאשם קנה בקבוק ודלק והכין את בקבוק התבערה שבאמצעותו ביקש להצית את אופנועו של המתלונן. אמנם הנאשם הגיע למקום עם אחר, אולם הוא בעל הסכסוך עם המתלונן, והוא המתכנן והמבצע בפועל. הנזק הפוטנציאלי בביצוע העבירה הוא רב לנוכח ביצועה בסמוך לבית מגורים באופן שיכול היה לגרום לנזק לרכוש ולגוף. בפועל לא נגרם נזק ממשי. הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה קשורות לסכסוך קודם של הנאשם עם המתלונן.

22. בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשים במנעד רחב כמפורט להלן:

א. בע"פ 2588/15 ארנוב נ' מדינת ישראל (8.6.15) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם אשר הורשע על יסוד הודאתו בעבירה של ניסיון הצתה. הנאשם הגיע בשעת לילה רעול פנים לקיוסק שמעליו בית מגורים ואשר הוא מצוי בסכסוך עם בעליו כשהוא מצויד במקל ובנייר דליק. הנאשם דחף את הנייר באמצעות המקל דרך חריץ אל תוך הקיוסק, הצית את הנייר ונמלט. האש כבתה לאחר מספר שניות והותירה כתם פיח בלבד. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הנע בין 15 ל-30 חודשי מאסר בפועל** והשית עליו עונש של **20 חודשי מאסר בפועל** לצד ענישה נלווית.

ב. בע"פ 2166/18 פלוני נ' מדינת ישראל (17.5.18) הורשעו שני נאשמים בהצתת רכב. בין הנאשם ואחר לבין המתלונן הייתה היכרות קודמת. בעקבות ויכוח סיכמו הנאשם ושני אחרים לשרוף את רכבו של המתלונן, ולשם כך הצטיידו בבקבוק שהכיל בנזין. בשעת לילה מאוחרת, חזרו השלושה לסביבת ביתו של המתלונן, כשפניהם מוסתרות. הנאשם עמד מאחורי עיקול הרחוב כדי להתריע אם יתקרבו עוברי אורח. האחרים ניגשו לרכב והציתו את אחד מצמיגי הרכב. כתוצאה מכך נשרף הצמיג וכן חלקו האחורי של הרכב. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המערער **והפחית את עונשו מתשעה חודשי מאסר בפועל לשישה חודשי עבודות שירות**. זאת לאור חלקו הקטן יחסית של הנאשם בביצוע העבירה, בכך שהנאשם היה שותף פסיבי שלא נטל חלק פעיל במעשה ההצתה עצמו, אל מול שותפו אשר יזם את מעשה ההצתה, ולאור עקרון אחידות הענישה, גילו הצעיר של הנאשם, והעדר עבר פלילי.

ג. בע"פ 4311/12 סורי נ' מדינת ישראל (8.11.12) קיבל בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע על פי הודאתו בעבירה של הצתה. הנאשם הגיע לרכבה של המתלוננת, קרובת משפחתו, שבר את שמשת הרכב האחורית והשליך נייר בוער למושב האחורי של רכב. בעקבות כך

נשרף חלקו האחורי של תא הנוסעים, ונגרמו נזקים גם לחלקו הקדמי. הנאשם ביצע את העבירה משהבין כי המתלוננת אינה מעוניינת בקשר עמו. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם 9 חודשי מאסר בפועל. נאשם צעיר, ללא עבר פלילי, ובעל רקע נורמטיבי. המלצה חיובית של שירות המבחן. בית המשפט העליון הקל בעונשו לעונש של **6 חודשי עבודות שירות**.

ד. בת"פ (מח' ת"א) 27612-05-12 **מדינת ישראל נ' זנוזרי** (5.12.12), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירות של ניסיון הצתה, איומים ושימוש ברכב ללא רשות. על רקע סכסוך עם המתלונן, הגיע הנאשם לבית המתלונן כשהוא מצויד באבן שפה שבורה, בבקבוק פלסטיק המכיל בנזין וכן בדף נייר ומצית. הנאשם השליך את אבן השפה על חלון הרכב ולאחר שהחלון נשבר, פתח את בקבוק הבנזין השליך אותו לתוך הרכב, הצית את הנייר שהביא עמו והשליכו לתוך הרכב. האש שאחזה בנייר דעכה. על הנאשם הוטל עונש מוסכם בהסדר טיעון של **24 חודשי מאסר בפועל**.

ה. בת"פ (מח' חי') 13575-12-13 **מדינת ישראל נ' כץ** (21.1.14), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירה של ניסיון הצתה ועבירה של חבלה במזיד. הנאשם הגיע לרכבו של מתלונן עמו היה מסוכסך וביקש לפגוע ברכב וזאת כאיום על המתלונן. הנאשם ניקב את צמיגי הרכב, ניפץ את שמשות הרכב וניסה לשלח אש במיכל הדלק בכך שפתח את המיכל, הצית סמרטוט והניחו בוער במיכל. מיד לאחר מכן עזב את המקום. האש שאחזה בסמרטוט כבתה מאליה. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 10 ל- 36 חודשי מאסר בפועל** והשית על הנאשם עונש של **13 חודשי מאסר בפועל**.

ו. בת"פ (מח' נצ') 41211-07-10 **מדינת ישראל נ' אטרש** (24.1.11), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירות של ניסיון הצתה וגניבה. הנאשם הגיע בשעת לילה לבניין מגורי משפחת המתלונן כשהוא מצויד בבקבוק המכיל חומר דליק ובמצית. הנאשם שפך על קטנוע שחנה בכניסה לבניין ועל הרצפה והמדרגות הסמוכות את החומר הדליק. המתלונן הגיע למקום ועצר את הנאשם בטרם הספיק להבעיר את האש. במועד קודם לאירוע זה גנב הנאשם מבניין המגורים 4 מצלמות אבטחה שהיו מותקנות במקום. בית המשפט השית על הנאשם **6 חודשי מאסר בעבודות שירות**.

ז. בת"פ (מח' מרכז-לוד) 9115-10-16 **מדינת ישראל נ' נוימן** (3.5.18), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירה של הצתה. הנאשם הגיע למסעדה בשעת לילה, מילא דלק בבקבוק, הלך לחלקו האחורי של המקום, שפך את הדלק מהבקבוק על המדרכה ועל תריס הגלילה, והדליק אותו עם מצית. נגרמו סימנים שחורים על הרצפה, ועל קיר העסק ותריס הגלילה. **נקבע מתחם שבין 12 ל- 36 חודשי מאסר בפועל**, ובית המשפט חרג מהמתחם, וגזר על הנאשם **6 חודשי עבודות שירות**.

ח. בת"פ (מח' חי') 31231-11-17 **מדינת ישראל נ' חסארמה** (10.6.18) הורשע נאשם בעבירה של ניסיון הצתה. הנאשם ואחרים נסעו לתחנת דלק, רכשו דלק והגיעו סמוך לביתו של המתלונן כדי להצית את רכבו. הנאשם ואחר יצאו מהרכב כשהם נושאים בקבוק עם דלק, ניגשו לעבר רכבו של המתלונן, והנאשם החל שופך דלק על הרכב. בעקבות התערבות שכנים, הנאשם והאחרים נמלטו מהמקום. לאור שיקולי אחידות בענישה, והעדר עבר פלילי, הוטל על הנאשם עונש של **6 חודשי עבודות שירות**.

ט. בת"פ (מח' חי') 25539-06-14 **מדינת ישראל נ' אבו רקיה** (14.7.15), הורשע נאשם על פי

הודאתו בעבירה של ניסיון הצתה. הנאשם הגיע עם אחרים בשעת לילה לכפר בשטחי הרשות הפלסטינית, לביתו של המתלונן הנשוי לאחות הנאשם. הנאשם ניסה להצית את בית המתלונן בכך ששפך נפט על קרטונים ושקיות שהיו בבית והציתם. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 4 חודשי מאסר אשר יכול וירוצו בעבודות שירות ועד ל-18 חודשי מאסר בפועל**. בית המשפט השית על הנאשם **5 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות**.

י. בת"פ (מח' נצ') 1176/07 **מדינת ישראל נ' לייכטמן** (30.12.08), הורשע נאשם על בסיס הודאתו בעבירות של ניסיון הצתה והיזק בזדון. הנאשם עבד כקבלן משנה עבור חברה עמה היה בסכסוך כספי. לאחר שהמתלונן סרב לשלם לנאשם סכום כסף שדרש, ניגש הנאשם לרכבו, נטל שני בקבוקי בנזין וקופסת גפרורים, שב למשרדי החברה, רוקן את תכולת אחד הבקבוקים על הרצפה, תוך שאמר לעובדים במקום להתפנות משום שבכוונתו לשרוף את המשרד. המתלונן ואדם נוסף הצליחו להשתלט על הנאשם. בית המשפט השית על הנאשם עונש של **5 חודשי מאסר שיכול שירוצו בעבודות שירות**.

במאמר מוסגר יצוין כי עיינתי בשתי אסופות הפסיקה שהגישה ב"כ הנאשם, הן בנוגע לקביעת המתחם בעבירת ההצתה, והן בנוגע לחריגה מהמתחם, ואולם למעט הפסיקה אשר הובאה לעיל, סבורני כי אין בפסיקה זו כדי להשפיע על התוצאה.

23. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 יג'), אני קובע כי **מתחם העונש ההולם הוא החל מ-6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד ל-18 חודשי מאסר בפועל**.

העבירות הנוספות אותן צרף הנאשם להליך זה

24. הנאשם צרף להליך זה ארבעה תיקים מבית המשפט לנוער בעבירות של איומים והיזק לרכוש במזיד, החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, פריצה לרכב וגניבה מרכב ועבירת גניבה. את העבירות ביצע הנאשם בהיותו קטין החל מחודש מאי 2016 ועד לחודש יוני 2017. הנאשם ביצע עבירות מסוגים שונים, פגע בערכים חברתיים של הגנה על הציבור מפני הנזקים הישירים והעקיפים הנגרמים עקב השימוש בסמים, הגנה על בטחונו ושלומו של אדם וכן זכותו של אדם לקניינו. הנאשם חבר לחברה שולית והיה בתהליך של הדרדרות על רקע נסיבות חייו המורכבות ואשר פורטו בהרחבה בתסקירי שירות המבחן ובהיעדר גורמי תמיכה והכוונה. את העבירות בצע הנאשם קודם לעבירה העיקרית בהליך זה.

25. בהתאם לסעיף 40טו(א) בחוק העונשין, על ענישת קטין יחולו הוראות חוק הנוער. עם זאת, סעיף 40טו(ב) קובע כי בית המשפט רשאי להתחשב בעקרונות ובשיקולים המנחים בענישה, תוך התאמתם לענישת הקטין, ככל שסבר שראוי לתת להם משקל בנסיבות המקרה. משמע שעקרון השיקום, נסיבותיו האישיות של הקטין וגילו מקבלים, ככלל, משקל רב יותר, לעומת דינם של בגירים שלגביהם העיקרון המנחה, לפי תיקון 113 לחוק העונשין, הוא עקרון ההלימה.

26. במקרה דנן, המאשימה, בהגינותה, לא עתרה להחמרה בעונש בשל התיקים שצורפו, ובנסיבות אלה יש לתת להם משקל מוגבל בלבד.

חריגה ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום

27. במקרה דנן, שוכנעתי כי קיימת הצדקה לחריגה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום, ואף ב"כ המאשימה הסכימה לכך.

סעיף 40 (ד) לחוק קובע כדלקמן:

"קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו..."

בע"פ 6637/17 **קרנדל נ' מדינת ישראל** (18.4.18) עמדה כב' השופטת ד' ברק ארז, בדעת הרוב, על השיקולים אשר יש לבחון לשם קביעה האם התקיים שיקול השיקום אשר מצדיק חריגה מהמתחם, כדלקמן:

"אכן, את סעיף 40ד(א) לחוק העונשין יש ליישם בזהירות. עם זאת, יש לתת לו משמעות מעשית. חשוב לשים לב כי המחוקק הקנה שיקול דעת רחב לבית המשפט ביישומו של הסעיף וכי נקודת המוצא בהפעלתו היא העדפתם של שיקולי שיקום (ראו: אורן גזל-אייל "חריגה ממתחם העונש ההולם" ספר דורית ביניש 539, 546 (קרן אזולאי ואחרים עורכים, 2018). אכן, לא מתפוגגים מאליהם שיקולי ההלימה גם כאשר חלים שיקולי השיקום. אולם, יש להקפיד על כך שהבחירה בעונש לא תפגע באופן ממשי בסיכוי השיקום.

...

באילו נסיבות יכיר בית המשפט בקיומו של סיכוי של ממש לשיקום באופן שיצדיק חריגה ממתחם העונש? ... במקרים קודמים שבהם נדרש בית המשפט להעריך את סיכוי השיקום במסגרת סעיף 40 ד' לחוק העונשין הובאו בחשבון, בין היתר, השיקולים המרכזיים הבאים: המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה".

28. הנאשם כבן 19, ביצע את העבירה העיקרית בהיותו כבן 18 ו-3 חודשים. לאורך השנים התמודד עם מציאות משפחתית ואישית מורכבת, נעדר יציבות וסבל מקשיים חברתיים בשל תסמונת טורט שבה הוא לוקה ובשל מוצאו המורכב (אביו בדואי, אמו נוצרייה בת לאב יהודי אשר התאסלמה). הידרדרותו לעבריינות מוסברת על רקע מציאות חיו והיעדר מקורות תמיכה והכוונה. הנאשם שולב בהליך המעצר במכונה קדם צבאית "אשר רוח בו" לאחר הליכי מיון קפדניים, תפקודו במסגרת היה מיטבי והוא עבר תהליך טיפולי שיקומי משמעותי. כלל גורמי הטיפול מדווחים על תהליך שיקום מיטבי והפחתת הסיכון במצבו של הנאשם וכן ממליצים על גיוסו לצבא כהמשך לתהליך וביסוס אורח חיים נורמטיבי. מכאן שהומלץ על ענישה שתאפשר את גיוסו של הנאשם לשירות צבאי.

הנאשם נטל אחריות על ביצוע העבירות ומבטא כיום שאיפה להתגייס לצבא ולנהל אורח חיים נורמטיבי ויציב בעתיד.

29. לנוכח כל האמור, סבורני כי במקרה זה קיים סיכוי של ממש לשיקומו של הנאשם. ואכן, אין מחלוקת בין הצדדים באשר לחריגה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום, ואולם עמדת המאשימה היא שיש לחרוג מהמתחם תוך הטלת עונש של עבודות שירות, ואילו עמדת ב"כ הנאשם היא שיש להסתפק בצו של"צ.

30. סבורני כי יש לתת משקל להליך השיקומי שעבר הנאשם ולרצונו להתגייס לצה"ל, תוך הבנה ששירות צבאי יאפשר שילובו מחדש של הנאשם בחברה נורמטיבית, יקנה לו משמעות עצמית וערכים,

יפחית אף יותר את הסיכון במצבו, ויגביר את סיכויי לבסס אורח חיים יציב ונורמטיבי בעתיד.

31. שירות המבחן המליץ על ענישה שיקומית של צו של"צ ולכך אף עותרת ב"כ הנאשם. סבורני כי אמנם יש לאמץ את גישתו העקרונית של שירות המבחן בדבר העדפת השיקול השיקומי במקרה זה, ואולם אין מקום להסתפק בצו של"צ, אשר לא יהיה בו כדי לאזן כראוי בין השיקול השיקומי לבין שיקולי הענישה האחרים. אכן, קיימים מקרים שבהם בשל שיקולי שיקום, יש לחרוג לקולה אף מעונש של עבודות שירות, ולהסתפק בעונש של צו של"צ (ראו למשל, לאחרונה בע"פ 7353/18 **חדד נ' מדינת ישראל** [1.5.19]). אך זאת, כאשר עונש של עבודות שירות אינו עולה בקנה אחד עם שיקול השיקום, ועלול לפגוע בסיכוי שיקומו של נאשם. לעומת זאת, סבורני כי במקרה דנן, אין בעונש של עבודות שירות כדי לפגוע בשיקומו של הנאשם, כפי שיובהר להלן.

העילה המרכזית לשקילת עונש של צו של"צ על פני עבודות השירות בנסיבות תיק זה היא כדי שלא לפגוע בסיכוי של הנאשם להתגייס לצה"ל. עם זאת, מנהל המכינה הקדם צבאית, מר מושיק וולף, אשר התייצב בבית המשפט והעיד למען הנאשם, הבהיר בהגנותו כי עונש של עבודות שירות לא ימנע את גיוסו של הנאשם לצה"ל, גם אם יקשה על התהליך. בנסיבות אלה, ומשלא הונחה תשתית ראייתית לכך שעונש של עבודות שירות, ולו לתקופה קצרה, יפגע בסיכוי של הנאשם להתגייס לצה"ל, סבורני כי יש להעדיף עונש של עבודות שירות - אשר מאזן כראוי בין השיקול השיקומי לשיקול ההלימה - על פני צו של"צ. גם אם נשיאה בעונש של עבודות שירות תוביל לדחיית מועד תחילת השירות הצבאי של הנאשם, ככל שימצא מתאים לשירות צבאי, אין בכך כדי לפגוע בסיכוי שיקומו של הנאשם.

גזירת העונש המתאים לנאשם

32. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה** (סעיף 40 יא'). במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת כך שמדובר בנאשם צעיר, כבן 19, אשר בעת ביצוע שהעבירות שאותן צרף היה קטין, ובעת ביצוע העבירה העיקרית היה בגיר על סף קטינות. הנאשם הודה בביצוע העבירה בהזדמנות הראשונה, נטל אחריות והביע חרטה. כן יש לתת את הדעת להשתלבותו כמתואר בהליך שיקומי, היעדר עבר פלילי ורצונו של הנאשם להתגייס לשירות סדיר בצה"ל. אין ספק כי עונש של מאסר ממושך בעבודות שירות יפגע בנאשם, ואולם עונש של עבודות שירות לתקופה קצרה אינו אמור למנוע את גיוסו של הנאשם לצה"ל.

33. עוד יש לתת את הדעת לשיקול **הרתעת היחיד**, וזאת בשל החשש שהנאשם יסטה מהדרך החדשה שבה בחר וישוב לבצע עבירות.

34. באיזון בין השיקולים השונים, סבורני כי יש לגזור על הנאשם עונש החורג לקולה ממתחם העונש וזאת משיקולי שיקום כמתואר לעיל.

סוף דבר

35. **אשר על-כן, הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:**

א. **חודשיים מאסר אשר ירוצו בעבודות שירות.** עבודות השירות תבוצענה על פי חוות דעת הממונה על עבודות השירות. הנאשם יתייצב לתחילת עבודות השירות ביום 5.8.19.

ב. 8 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מהיום, כל עבירת אלימות מסוג

פשע, עבירת סמים מסוג פשע, רכוש מסוג פשע או הצתה.

ג. 3 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שנה מהיום, כל עבירת אלימות מסוג עוון או רכוש מסוג עוון.

ד. צו מבחן למשך שנה מהיום. מובהר לנאשם כי לא אם ימלא אחר דרישות צו המבחן, ניתן יהיה להפקיעו ולשוב ולגזור את דינו.

בשולי הדברים יצוין, כאמור לעיל, כי סבורני שאין בעונש שמוטל על הנאשם כדי למנוע את גיוסו לשירות סדיר בצה"ל עבודות השירות, וראוי כי הגורמים הרלוונטיים בצה"ל ישקלו זאת בחיוב, ככל שלא קיימת מניעה אחרת לכך.

מזכירות בית המשפט תמציא העתק גזר דין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ג סיוון תשע"ט, 16 יוני 2019, בנוכחות הצדדים.